

Olsztyn, 17 kwietnia 2025 r.
PS-VI.431.2.2.2025.AB

Szanowny Pan

Dariusz Michalczyk

Dyrektor

Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom Nr 3

ul. Spacerowa 3a

11-700 Mrągowo

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr WK-I.0030.74.2025 z 30 stycznia 2025 r. zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – delegatura Urzędu w Ełku, w składzie:

1. Agnieszka Brzozowska - główny specjalista, kierująca zespołem,
 2. Katarzyna Henryka Stefanowska - główny specjalista,
- przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom Nr 3 w Mrągowie. Czynności kontrolne rozpoczęto 18 lutego i zakończono 21 lutego 2025 r. Zakresem kontroli objęto planowanie i realizację pracy opiekuńczo-wychowawczej z wychowankiem, w świetle przepisów:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2025, poz. 49) – zwanej dalej ustawą wrispz,
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U. 2025 poz. 395) - zwanego dalej rozporządzeniem,
- ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 2023 poz. 2809).

W wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. Placówka/ Dom/ Jednostka - co oznacza: Dom dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom Nr 3 w Mrągowie,
2. Dyrektor - co oznacza: Dyrektora Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom Nr 3 w Mrągowie, pana Dariusza Michalczyka,
3. Regulamin/ Regulamin Organizacyjny - co oznacza: *Regulamin Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom Nr 3 w Mrągowie*,
4. TND - co oznacza: Towarzystwo Nasz Dom – podmiot prowadzący Placówkę,
5. Wykaz kadry - co oznacza: *Wykaz kadry zatrudnionej w Placówce w okresie objętym kontrolą*, sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę,
6. Wykaz dzieci - co oznacza: *Wykaz dzieci przebywających w Placówce w dacie kontroli*, sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę,
7. Rejestr - co oznacza: Rejestr Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym,

8. diagnoza/ diagnoza psychofizyczna - co oznacza: diagnozę psychofizyczną dziecka, o której mowa w § 14 rozporządzenia,
9. plan/ plan pomocy - co oznacza: plan pomocy dziecku, o którym mowa w art. 100 ust. 1 ustawy wrispz oraz § 15 rozporządzenia,
10. karta - co oznacza: kartę pobytu, o której mowa w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia,
11. arkusz - co oznacza: arkusz badań i obserwacji psychologicznych/pedagogicznych, o którym mowa § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia,
12. zespół - co oznacza: zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, o którym mowa w art. 135 - 138 ustawy wrispz,
13. ocena/ ocena okresowa - co oznacza: okresową ocenę sytuacji dziecka, o której mowa w art. 138 ustawy wrispz,
14. IPU - co oznacza: indywidualny program usamodzielnienia, o którym mowa w art. 145 ustawy wrispz,
15. mos – młodzieżowy ośrodek socjoterapeutyczny,
16. mow – co oznacza: młodzieżowy ośrodek wychowawczy.

Kontrola obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia jej zakończenia (z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, mających wpływ na działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą). Fakt jej przeprowadzenia odnotowano w rejestrze kontroli prowadzonym w Jednostce.

Czynności kontrolne przeprowadzono w obecności pana Dariusza Michalczyka – Dyrektora Placówki oraz – starszego wychowawcy - Lidera, posiadającej stosowne upoważnienie /**akta kontroli str. 1/**. Ustaleń kontrolnych dokonano na podstawie analizy udostępnionej dokumentacji, informacji i wyjaśnień przekazanych bezpośrednio przez ww., rozmów przeprowadzonych z wychowankami oraz oględzin pomieszczeń Placówki.

Działalność Jednostki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z uchybieniami i nieprawidłowością**.

USTALENIA KONTROLI

1. Zasady działania i organizacji Placówki

Kontrolowana Jednostka jest niepubliczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego, prowadzoną przez Towarzystwo Nasz Dom. Regulaminowa liczba miejsc w Placówce wynosi 14. Placówka na dzień kontroli działała w oparciu o:

- *Statut Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom Nr 3 w Mrągowie z dnia 2 listopada 2023 r. /akta kontroli str. 2-5/*,
- *Regulamin Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom Nr 3 w Mrągowie przy ul. Spacerowej 3A z dnia 02 listopada 2023 r. /akta kontroli str. 6-18/*.

Praca opiekuńczo-wychowawcza w Placówce, w okresie podlegającym kontroli, zgodnie z informacją stanowiącą **akta kontroli str. 22-23**, realizowana była m.in w oparciu o:

- *Standardy merytoryczne i organizacyjne Domów dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom w Mrągowie*,
- *Procedurę postępowania w przypadku pożaru w Domach dla Dzieci Towarzystwa nasz Dom w Mrągowie*,

- *Procedurę obowiązującą w Domach dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom w Mrągowie w przypadku samowolnego opuszczenia placówki lub niezgłoszenia się dziecka w wyznaczonym terminie,*
- *Procedurę dotyczącą bezpieczeństwa dzieci w Domach dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom w Mrągowie,*
- *Procedurę podawania leków w Domach dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom w Mrągowie,*
- *Procedurę kontaktu opiekunów z pracownikiem socjalnym w Domach dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom w Mrągowie,*
- *Umowę zespołu – zasady pracy zespołu wychowawców w Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom Nr 3 w Mrągowie, ul. Spacerowa 3A,*
- *Zasady kieszonkowego oraz Zarządzenie nr 1/24 Dyrektora Domów dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom w Mrągowie z dnia 01.06.2024 r. w sprawie ustalenia minimalnego kieszonkowego w Domach dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom w Mrągowie,*
- *Zasady Domu dla Dzieci TND nr 3 ul. Spacerowa 3a w Mrągowie,*
- *Zarządzenia nr 5/23 Dyrektora Domów dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom w Mrągowie z dnia 27.03.2023 r. oraz nr 8/23 z dnia 18.12.2023 r. w sprawie ustalenia ryczałtu na utrzymanie 1 dziecka w grupie mieszkaniowej w Domach dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom w Mrągowie,*
- *Zarządzenie nr 2/24 Dyrektora Domów dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom w Mrągowie z dnia 28.05.2024 r. w sprawie wprowadzenia w DdD TND w Mrągowie Polityki Ochrony Dzieci w Towarzystwie Nasz Dom /akta kontroli str. 24-81/.*

Biorąc pod uwagę wielość dokumentów, prowadzonych w Jednostce, w których ujmowane są kwestie o podobnej treści, w ocenie kontrolujących zasadne jest dokonanie analizy konieczności prowadzenia wszystkich ww. dokumentów, w tym w szczególności dublujących zapisy dotyczące pracy opiekuńczo-wychowawczej w Placówce.

2. Zgodność zatrudnienia pracowników pedagogicznych Placówki z wymaganymi kwalifikacjami

Ustalono, iż w okresie podlegającym kontroli, Jednostką kierował Dyrektor, który w ramach 1 etatu, sprawował również funkcję Dyrektora w dwóch pozostałych placówkach opiekuńczo-wychowawczych, prowadzonych przez Towarzystwo Nasz Dom na zlecenie Powiatu Mrągowskiego.

Zgodnie z Wykazem kadry przedłożonym kontrolującym /akta kontroli str. 82-87/, w badanym okresie w Placówce pracę świadczyło łącznie 10 pracowników tj. :

- pracownik socjalny – w wymiarze 1 etatu,
- psycholog – 1 osoba na podstawie umowy zlecenia (godziny jej pracy dostosowane były do potrzeb wychowanków),
- wychowawca stażysta – w wymiarze 1 etatu,
- wychowawcy praktycy – 4 osoby w wymiarze 1 etatu,
- wychowawcy młodszy – 2 osoby w wymiarze 1 etatu,
- wychowawca starszy – w wymiarze 1 etatu, pełniący jednocześnie funkcje lidera.

Psycholog oraz pracownik socjalny świadczyli również pracę w pozostałych placówkach opiekuńczo-wychowawczych, prowadzonych przez TND na terenie powiatu mrągowskiego.

Spełnianie wymogów kwalifikacyjnych przez Dyrektora oraz osoby ujęte w Wykazie kadry pod poz. 1-3, 5-11, zweryfikowano podczas przeprowadzania czynności kontrolnych w Domu dla

Dzieci Towarzystwa Nasz Dom nr 1 w Mrągowie w dniach 15-20 maja 2024 r. (w przypadku psychologa, pracownika socjalnego, Dyrektora oraz wychowawcy, który w badanym okresie rozpoczął pracę także w Jednostce) oraz w Placówce w dniach 12 – 13 września 2022 r. (dotyczy pozostałych wychowawców). Zgodnie z ustaleniami dokonanymi w toku ww. postępowań kontrolnych zarówno Dyrektor, jak i pozostałe osoby, spełniały wymogi kwalifikacyjne określone w art. 97 ust. 3 pkt 1-5 i 6 ustawy wrispz (w przypadku Dyrektora) oraz w art. 98 ust. 1 oraz 3 pkt 1-3 i 4 ustawy wrispz (w przypadku pozostałych osób).

Analizie poddano dokumentację osobową wychowawcy ujętego w Wykazie kadry pod poz. 4. Stwierdzono, że posiada on odpowiednie wykształcenie, określone w art. 98 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy wrispz. W dokumentacji osobowej ww. wychowawcy znajdowało się oświadczenie, potwierdzające spełnianie przez niego także wymogów określonych w art. 98 ust. 3 pkt 1-3 ustawy wrispz, dotyczących:

- braku ograniczeń we władzy rodzicielskiej,
- braku zobowiązań alimentacyjnych,
- niekaralności za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

W myśl art. 7b ust. 2 ustawy wrispz, informacje o figurowaniu albo niefigurowaniu w bazie danych Rejestru, w odniesieniu do pracowników Placówki sprawdza i potwierdza pracodawca. Wskazać należy również, że stosownie do przepisów 7b ust. 1 ustawy wrispz i art. 12 pkt 6 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. 2024 poz. 1802) pracodawca winien zweryfikować daną osobę w Rejestrze jeszcze przed zatrudnieniem. W dokumentacji przedłożonej kontrolującym znajdował się wydruk potwierdzający, iż ww. wychowawca (ujęty w Wykazie kadry pod poz. 4), został zweryfikowany w Rejestrze i w nim nie figuruje.

Kwestię spełniania powyższego wymogu przez Dyrektora Placówki szczegółowo opisano w wystąpieniach pokontrolnych: PS-VI.431.2.10.2024.KS z dnia 18 czerwca 2024 r. oraz PS-VI.431.2.20.2024.AB z dnia 15 stycznia 2025 r.

3. Dane dotyczące wychowanków

Ustalono, iż w Placówce, zgodnie z § 17 ust. 5 rozporządzenia, prowadzono ewidencję dzieci zawierającą wymagane przepisami prawa informacje. Analiza ewidencji oraz Wykazu dzieci, stanowiącego **akta kontroli str. 88-93** wykazała, iż na dzień kontroli w Jednostce na mocy orzeczenia sądu, umieszczonych było 14 wychowanków. Nie przebywało w niej żadne dziecko na podstawie zezwolenia wojewody, o którym mowa w art. 95 ust 3a ustawy wrispz.

Na dzień kontroli 3 wychowanków przebywało poza Jednostką, tj. 2 w mow i 1 w mos. W dacie kontroli w Domu przebywało 11 wychowanków, w tym 1 pełnoletni oraz 3, którzy w bieżącym roku ukończą 18 lat. Jak wynika z Wykazu dzieci oraz przedłożonych informacji stanowiących **akta kontroli str. 88-93**:

- 3 wychowanków posiadało orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego,
- 9 dzieci posiadało opinię z poradni psychologiczno-pedagogicznej,
- 14 podopiecznych korzystało ze wsparcia specjalistów tj. psychologa Placówki (11 dzieci), psychologa poza Placówką (8 wychowanków), pedagoga poza Domem (5 dzieci), oraz terapeutę (5 wychowanków),

- 9 dzieci uczęszczało na zajęcia dodatkowe tj. siłownię (5 wychowanków), Mini soccer (3 dzieci), lekcje śpiewu, języka niemieckiego, jazdy konnej, nauki gry na gitarze (po 1 podopiecznym).

Stwierdzono, iż w badanym okresie 3 rodziny biologiczne, z których dzieci przebywały w Placówce, były objęte wsparciem asystenta rodziny.

Z przedłożonej przez Dyrektora informacji, stanowiącej **akta kontroli str. 94**, wynika, iż w badanym okresie żaden z wychowanków się nie usamodzielniał, nie został też przeniesiony do rodziny zastępczej, ani przysposobiony. Do domu rodzinnego powróciło natomiast 2 dzieci.

4. Planowanie działań opiekuńczo-wychowawczych i sposób ich realizacji

a. planowanie pracy opiekuńczo-wychowawczej w Placówce

Praca opiekuńczo-wychowawcza w Placówce prowadzona jest w oparciu o *Standardy merytoryczne i organizacyjne Domów dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom* /**akta kontroli str. 24-29/**.

Jak wynika z § 27 Regulaminu dokumentacja w Jednostce prowadzona jest na podstawie metody *Indywidualnych Planów Pracy z Dzieckiem i Rodziną* i obejmuje, m.in., następujące narzędzia:

- analizę mocnych stron i potrzeb dziecka,
- analizę mocnych stron i potrzeb rodziny naturalnej dziecka,
- analizę przyczyn kryzysu,
- ekomapę,
- genogram,
- plany miesięczne (uwzględniające kategorie potrzeb).

W dokumentacji wychowanków znajdowały się również: plany pomocy dziecku, karty pobytu dziecka, karty udziału w zajęciach specjalistycznych, arkusze badań i obserwacji psychologicznych.

Analiza dokumentacji przedłożonej kontrolującym, wykazała, iż odzwierciedlała ona realizację zadań opiekuńczo-wychowawczych w Placówce.

b. planowanie i realizacja indywidualnej pracy z wychowankiem

Analizie poddano dokumentację 4 wychowanków, przebywających w Placówce w dacie kontroli /poz. 2, 3, 8, 10 z Wykazu dzieci, **akta kontroli str. 88-93/**.

▪ sporządzanie diagnozy psychofizycznej

W myśl przepisów ujętych w § 14 ust. 1 i 2 rozporządzenia, niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki opiekuńczo-wychowawczej psycholog lub pedagog winien sporządzić diagnozę psychofizyczną dziecka. Z dokumentacji przedłożonej kontrolującym wynika, iż diagnozę psychofizyczną w kontrolowanej Jednostce sporządzał psycholog /**akta kontroli str. 95-126/**. Diagnozy były modyfikowane, kiedy zachodziła taka potrzeba.

Diagnozy poddane analizie, zawierały informacje na temat sytuacji dziecka i jego rodziny oraz elementy, o których mowa w § 14 ust. 3 i 4 rozporządzenia. Nie ujęto w nich wskazań dotyczących przygotowania dziecka do usamodzielnienia, o których mowa w § 14 ust. 4 pkt 5 ww. aktu prawnego. Wiek wychowanków w dniu opracowania diagnozy oscylował w zakresie 14-16 lat. Dyrektor poproszony o wyjaśnienie dlaczego nie ujęto w diagnozach dzieci wskazań dotyczących przygotowania dziecka do usamodzielnienia poinformował, iż „(...) psycholog sporządzający

diagnozę psychofizyczną uznał, że nie posiada dostatecznie dużo informacji na temat możliwości usamodzielnienia dziecka w perspektywie kilku lat, aby formułować w diagnozie wskazania dotyczące przygotowania dziecka do usamodzielnienia” /akta kontroli str. 127-128/. Nadmienić należy, iż diagnoza psychofizyczna jest podstawą do tworzenia planu pomocy, odpowiadającemu potrzebom dziecka. Tym samym winny być w niej ujęte wskazania w zakresie przygotowania dziecka do usamodzielnienia (odpowiednio do jego wieku, rozwoju i doświadczeń). Usamodzielnienie stanowi bowiem długotrwały proces wychowawczy, w którym osoba usamodzielniana zdobywa umiejętności, wiedzę oraz zasoby potrzebne do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie poprzez np. naukę podstawowych czynności samoobsługowych. Przyczyną uchybienia była niewłaściwa interpretacja przepisów w tym zakresie. Nie stwierdzono skutków powyższego uchybienia.

▪ **opracowanie planu pomocy dziecku i jego realizacja**

Praca z dzieckiem w placówce opiekuńczo-wychowawczej winna być prowadzona zgodnie z planem pomocy dziecku, do czego obligują przepisy art. 100 ustawy wripz. Stosownie do zapisów § 15 ust. 1 i 4 rozporządzenia plan powinien być opracowany na podstawie diagnozy psychofizycznej (niezwłocznie po jej sporządzeniu) oraz dokumentacji dotyczącej dziecka, o której mowa w § 8 rozporządzenia.

W myśl § 8 ust. 1 rozporządzenia dokumentacja, na podstawie której winien być opracowany plan pomocy, obejmuje:

- odpis aktu urodzenia dziecka, a w przypadku sierot lub półsierot również odpis aktu zgonu zmarłego rodzica,
- orzeczenie sądu o umieszczeniu dziecka w placówce albo wnioski rodziców, dziecka lub osoby trzeciej o umieszczenie dziecka w placówce,
- dokumentację o stanie zdrowia dziecka, w tym kartę szczepień,
- dokumenty szkolne, w szczególności świadectwa szkolne,
- informację o prowadzonej pracy z rodziną dziecka i jej rezultatach.

W wyniku analizy przedłożonej dokumentacji wychowanków, znajdujących się pod poz. nr 2, 3, 8 i 10 w Wykazie dzieci, stwierdzono brak dokumentacji, która winna być przekazana przez podmiot kierujący dzieckiem do Placówki tj.:

- szkolnej i informacji o prowadzonej pracy z rodziną dziecka i jej rezultatach (dotyczy dzieci ujętych w Wykazie dzieci pod poz. 8 i 10),
- medycznej, w tym kart szczepień oraz informacji o prowadzonej pracy z rodziną (dotyczy wychowanki ujętej w Wykazie dzieci pod poz. 3),
- szkolnej (dotyczy dziecka ujętego w Wykazie dzieci pod poz. 2).

Dyrektor zapytany, czy w związku z brakiem pełnej dokumentacji, określonej w wyżej cytowanych przepisach, występował o jej uzupełnienie, poinformował, iż „najczęściej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mrągowie przekazuje do placówki postanowienie sądu o umieszczeniu w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz wystawione przez siebie skierowanie. Jeśli kierowane są do Domów dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom w Mrągowie dzieci z innych powiatów zwykle dokumentacja jest pełniejsza ponieważ bardzo zależy im na umieszczeniu dzieci ze względu na brak miejsc w placówkach”. Wskazał, iż nie występował do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mrągowie o dokumentację. Wszelkie dokumenty były pozyskiwane przez Dyrektora na bieżąco po umieszczeniu dzieci od właściwych podmiotów /akta kontroli str. 129-130/.

Kontrolujący przyjęli wyjaśnienia Dyrektora, bowiem znalazły one odzwierciedlenie w przedłożonej dokumentacji. Niemniej w bieżącym instruktażu wskazali, iż w przypadku braku pełnej dokumentacji dziecka, określonej w obowiązujących w tym zakresie przepisach, przy kierowaniu go do Placówki, Dyrektor winien niezwłocznie wystąpić o jej uzupełnienie, dochowując zasady pisemności. Wskazać bowiem należy, że posiadanie informacji na temat prowadzonej pracy z rodziną dziecka i jej rezultatach, czy też szkolnej bądź medycznej, niewątpliwie pozwoli na określenie w planie pomocy właściwych celów oraz kierunków działań w pracy z dzieckiem.

Stwierdzono, iż plany pomocy, w myśl § 15 ust. 1 i 4 pkt 1 rozporządzenia, opracowywano po sporządzeniu diagnozy psychofizycznej i na jej podstawie, a także na podstawie zgromadzonej dokumentacji, znajdującej się w teczkach wychowanków.

Zgodnie z § 15 ust. 1 rozporządzenia wychowawca kierujący procesem wychowawczym dziecka, we współpracy z asystentem rodziny prowadzącym pracę z rodziną dziecka, opracowuje plan pomocy dziecku. Ponadto, w myśl art. 100 ust. 1 ustawy wrispz, praca z dzieckiem w placówce opiekuńczo-wychowawczej jest prowadzona zgodnie z planem pomocy dziecku, sporządzonym i realizowanym przez wychowawcę we współpracy z asystentem rodziny, a w przypadku, gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent, we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną.

Analiza planów pomocy wykazała, iż:

- plan wychowanka ujętego w Wykazie dzieci pod poz. 2 z dnia 10 kwietnia 2024 r. oraz 29 listopada 2024 r. nie został opracowany we współpracy z asystentem rodziny /**akta kontroli str. 131-136/**,
- plan wychowanki ujętej w Wykazie dzieci pod poz. 3 z dnia 03 grudnia 2024 r. nie został opracowany we współpracy z asystentem rodziny/**akta kontroli str. 137-145/**,
- plan wychowanka ujętego w Wykazie dzieci pod poz. 10 z 09 kwietnia 2024 r. oraz 03 października 2024 r. nie został opracowany we współpracy z podmiotem realizującym pracę z rodziną /**akta kontroli str. 161-168/**,
- plany wychowanki ujętej w Wykazie dzieci pod poz. 8 z 12 kwietnia 2024 r. oraz 06 października 2024 r., z uwagi na pozbawienie rodziców władzy rodzicielskiej, nie były opracowane ani z asystentem rodziny, ani też przedstawicielem właściwego ośrodka pomocy społecznej /**akta kontroli str. 146-160/**.

Dyrektor wyjaśniając przyczynę nieprawidłowości w odniesieniu do planów dzieci ujętych w Wykazie dzieci pod poz. 2, 3 i 10 poinformował, iż w pierwszym przypadku, pomimo przesyłanych zaproszeń, asystent nie brał udziału w posiedzeniach zespołu, a *„Domy dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom w Mrągowie nie mogą brać odpowiedzialności za nieuczestniczenie asystentów czy pracowników socjalnych z ośrodków pomocy społecznej w posiedzeniach zespołów do spraw oceny sytuacji dziecka a tym samym brak udziału w konstruowaniu planu pomocy”*. Z kolei w odniesieniu do drugiego dziecka wskazał, iż asystent rodziny brał udział w posiedzeniu zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka w dniu 03 grudnia 2024r., (...) *„Potwierdza to lista obecności na posiedzeniu zespołu podpisana [tu dane asystenta rodziny]. Tym samym należy uznać, że asystent rodziny brał udział w konstruowaniu planu pomocy ponieważ miał możliwość zgłaszania wniosków oraz brał udział w ich głosowaniu. Na podstawie tych ustaleń sporządza się plan pomocy dziecku. Brak podpisu asystenta na samym planie pomocy nie świadczy o jego braku udziału w konstruowaniu planu pomocy”*. Wyjaśniając dalej wskazał,

iż „często plany pomocy nie są sporządzane i realizowane we współpracy z ośrodkami pomocy społecznej ponieważ ośrodki nie są tym zainteresowane mimo tego, że posiadają pełną wiedzę na temat pobytu dzieci w pieczy (partycypują w wydatkach)"/**akta kontroli str. 169-170/**. Zespół inspektorów nie mógł przyjąć powyższych wyjaśnień. Owszem, przedstawiciele ośrodków pomocy społecznej (asystenci rodziny/pracownicy socjalni) byli zapraszani na posiedzenia zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka /**akta kontroli str.367-370/**. Na planie pomocy wychowanka ujętego w Wykazie dzieci po poz. 10 widniał także zapis: „*pomimo zaproszenia przedstawiciela, pracownika socjalnego z MOPS w Mrągowie – nie zgłosił się na zespole oceny sytuacji dziecka*” /**akta kontroli str. 105/**. Natomiast w okresowej ocenie wychowanki ujętej w Wykazie dzieci pod poz. 3 uczestniczył asystent rodziny. Niemniej w żadnej z kart pobytu ww. dzieci w obszarze dotyczącym *informacji o przebiegu kontaktów placówki z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, w tym z asystentem rodziny*, nie wskazano, aby kontaktowano się z asystentem rodziny/przedstawicielem ośrodka, celem omówienia działań ujętych w ich planach pomocy /**akta kontroli str. 224-331/**.

Sporządzanie i realizowanie planów we współpracy z asystentem rodziny, bądź podmiotem organizującym pracę z rodziną (jeśli asystent nie został przydzielony) jest niezwykle istotne, gdyż ma celu podejmowanie spójnych i skoordynowanych działań przez instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny. Tym samym informacje dotyczące podejmowania działań potwierdzających współpracę w zakresie wspólnego planowania działań w planie pomocy dziecka, winny zostać uwzględnione np. na planie pomocy bądź też w kartach pobytu, co stanowiłoby potwierdzenie zastosowania powyższych przepisów. W przypadku braku możliwości podjęcia współpracy z asystentem bądź właściwym ośrodkiem pomocy społecznej, w planie powinna się znaleźć adnotacja z jakiego powodu tej współpracy nie podjęto. Przyczyną nieprawidłowości był niewłaściwie przyjęty sposób organizacji pracy. Poza formalnym niedopełnieniem wynikającym z braku realizacji ww. przepisów, nie stwierdzono innych skutków.

Ustalono, że przy opracowywaniu planów pomocy, stosownie do okoliczności, rozwoju psychicznego i fizycznego, stanu zdrowia i stopnia dojrzałości dziecka, uwzględniano jego zdanie (zgodne z art. 4 a ustawy wripisz oraz § 15 ust. 2 rozporządzenia), co potwierdzano poprzez dołączanie stosownego oświadczenia, na których widniał podpis dziecka, potwierdzający spełnienie powyższego wymogu. W przypadku, kiedy wychowanek przebywał w mow, sporządzano adnotację w zakresie telefonicznego kontaktu z nim dotyczącego ustaleń ujętych w jego planie pomocy.

Zgodnie z zapisami § 15 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia w planie pomocy winno się określać cele i działania krótkoterminowe i długoterminowe, z uwzględnieniem w szczególności wieku dziecka, jego możliwości psychofizycznych, sytuacji rodzinnej i przebiegu procesu przygotowania dziecka do usamodzielnienia. Poddane analizie plany /**akta kontroli str. 131-139, 146-157, 161-166/** zawierały następujące rubryki: cele długoterminowe, cele krótkoterminowe, osoby wspierające, termin wykonania zadania i ocena realizacji. Natomiast *Plan miesięczny* zawierał: potrzeby dziecka, zadania do realizacji, datę realizacji, osoby odpowiedzialne oraz wynik, stanowiący posumowanie realizacji zadań /przykład **akta kontroli str. 140-145, 158-160,167-168 /**.

Analiza planów pomocy wykazała, iż nie wyodrębniono w nich działań krótkoterminowych i długoterminowych. W planach, w rubrykach pn. cel długoterminowy i cele krótkoterminowe, ujmowano zarówno cele, jak i działania krótkoterminowe i długoterminowe. Dyrektor w pisemnych wyjaśnieniach wskazał, że „*Plan pomocy dziecku konstruowany jest co pół roku po*

posiedzeniu zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, podczas którego określany jest cel główny pracy z dzieckiem i wypracowywane są cele długoterminowe. Plan pomocy dziecku określa cele, które wychowawca odpowiedzialny za proces wychowawczy realizować będzie wobec dziecka w nadchodzącym półroczu. Cele te realizowane są poprzez konkretne działania zapisane we właściwych rubrykach planu pomocy dziecku. W planie pomocy w rubryce pod nazwą cele długoterminowe poniżej wyszczególnione są działania długoterminowe, które będą podejmowane w najbliższym półroczu wobec dziecka. Podobnie w rubryce pod nazwą cele krótkoterminowe poniżej wyszczególnione są działania, które będą podejmowane wobec dziecka. Zarówno cele i działania długoterminowe, jak i cele i działania krótkoterminowe podporządkowane są realizacji założonego celu głównego (...) /akta kontroli str. 171-171/. W ramach bieżącego instruktażu wskazano Dyrektorowi na konieczność wyodrębnienia działań długoterminowych i krótkoterminowych, które winny być odpowiednio przypisane określonym celom długoterminowym i krótkoterminowym.

Przepisy § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia wskazują, iż w planie wyznacza się cel pracy z dzieckiem, uwzględniający: powrót dziecka do rodziny, umieszczenie dziecka w rodzinie przysposabiającej, umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej i przygotowanie do usamodzielnienia. Plany poddane analizie zawierały jeden z celów pracy z dzieckiem, o którym mowa powyżej.

Ustalono, że plany dzieci (poza jednym przypadkiem) modyfikowane były terminowo, nie rzadziej niż co pół roku, zgodnie z § 15 ust. 5 rozporządzenia, co do zasady po posiedzeniach zespołu, na których dokonywano okresowej oceny sytuacji dziecka. W przypadku wychowanka ujętego w Wykazie dzieci pod poz. 2 ostatni plan opracowano 29 listopada 2024 r., a poprzedzający go 10 kwietnia 2024 r., tym samym nie zachowano terminu, o którym mowa powyżej /akta kontroli str. 131-139/. Dyrektor wyjaśniając powyższe wskazał, że wychowawca dziecka, kierujący jego procesem wychowawczym, w okresie od 16 września 2024 r. do 25 listopada 2024 r. przebywał na zwolnieniu lekarskim, a niezwłocznie po powrocie do pracy w dniu 29 listopada 2024 r. dokonał modyfikacji planu /akta kontroli str. 173-174/. Kontrolujący przyjęli wyjaśnienia Dyrektora, bowiem znalazły one odzwierciedlenie w przedłożonej dokumentacji. Z uwagi na to, iż był to jednostkowy przypadek, kontrolujący odstąpili od wydania zalecenia w niniejszym zakresie. Niemniej, wskazali na konieczność zachowania ciągłości w planowaniu działań w pracy z wychowankiem.

Zgodnie z zapisami art. 136 pkt 3 ustawy w sprawie zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka dokonuje m.in. oceny w zakresie potrzeby modyfikacji planu pomocy dziecku przebywającemu w pieczy zastępczej. Tym samym ujęte w obu dokumentach cele winny być spójne. W przypadku wychowanka ujętego w Wykazie dzieci pod poz. 10, jako cel główny pracy z dzieckiem w planie z 09 kwietnia 2024 r. wskazano „praca nad poszukiwaniem rodziny zastępczej” zaś na posiedzeniu zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka z 09 kwietnia 2024 r. wskazano „praca w kierunku usamodzielnienia” /akta kontroli str. 161-163, 348-350/. Stwierdzono ponadto, iż dokonując modyfikacji planów wychowanków, których dokumentację poddano kontroli, nie uwzględniono w nich wszystkich obszarów wskazanych do modyfikacji w ocenie, tj:

- brak kwestii opieki w poradni chirurgicznej, rehabilitacyjnej, gastroenterologicznej, współpracy z kuratorem na rzecz dziecka w planie z 10 kwietnia 2024 r. (ocena z 09 kwietnia 2024 r.), zaplanowania wypoczynku, opieki w poradni chirurgicznej, rehabilitacyjnej,

gastroenterologicznej, współpracy z kuratorem sądowym, poszukiwania szkoły średniej w mos, przygotowania do bierzmowania, kontynuacji leczenia wad postawy w poradni rehabilitacyjnej w Mrągowie, uzyskania zgody sądu na urlopowanie (plan z 29 listopada 2024 r., ocena okresowa z 03 października 2024 r.) - dotyczy wychowanka ujętego w Wykazie dzieci pod poz. 2, **akta kontroli str. 131-136, 340-343, 351-354/**,

- brak działań dotyczących badania w poradni psychologiczno-pedagogicznej oraz planowania ferii zimowych w planie pomocy z 03 grudnia 2024 r. (ocena z 03 grudnia 2024 r.) - dotyczy wychowanki ujętej w Wykazie dzieci pod poz. 3 **/akta kontroli str. 137-145, 362-364/**,
- brak planowania wypoczynku letniego w planie z 12 kwietnia 2024 r. (ocena z 09 kwietnia 2024 r.), oraz brak planowania wypoczynku zimowego w planie pomocy z 10 października 2024 r. (ocena z 03 października 2024 r.) - dotyczy wychowanki ujętej w Wykazie dzieci pod poz. 8 **/akta kontroli str. 150-160, 344-347, 355-358/**,
- brak kwestii: udziału w zajęciach z psychoterapeutą, udziału w zajęciach TUS, planowania wypoczynku letniego, udziału w zajęciach dodatkowych w Domach dla Dzieci w planie z 09 kwietnia 2024 r. (ocena z 09 kwietnia 2024 r.), a także w planie z 03 października 2024 r. nie ujęto kwestii udziału w zajęciach dodatkowych w Domach dla Dzieci oraz planowania wypoczynku zimowego (ocena z 03 października 2024 r.) - dotyczy wychowanka ujętego w Wykazie dzieci pod poz. 10 **/akta kontroli str. 161-168, 348-350, 359-361/**.

Dyrektor wyjaśniając powyższe wskazał, iż w przypadku wychowanka ujętego w Wykazie dzieci pod poz. 10, przyczyną błędnego wyznaczenia celu było przeoczenie wychowawcy. W odniesieniu do pozostałych kwestii wskazał, iż działania w tym zakresie były podejmowane, a brak ich uwzględnienia w planie „(...)wynika z przeoczenia wychowawcy”. Wyjaśniając brak uwzględnienia poszczególnych kwestii w planach pomocy wychowanka ujętego w Wykazie dzieci pod poz.2, Dyrektor poinformował, że w planie pomocy dziecka kwestie konsultacji w poradniach uwzględniono pod pojęciem „dalsza diagnostyka medyczna”. Odnośnie poszukiwania szkoły średniej wyjaśnił, że „(...) w dn. 10.02.2025 r. wychowawca uzyskał z MOS [tu nazwa miejscowości] arkusz wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia. Na tej podstawie wychowawca będzie poszukiwał szkoły, w której [tu imię dziecka] będzie kontynuował naukę”. W odniesieniu do pozostałych działań poinformował, iż były one podejmowane, co potwierdzają np. wpisy w kartach pobytu wychowanka/**akta kontroli str. 175-178/**. W przypadku wychowanki ujętej w Wykazie dzieci pod poz. 3 Dyrektor wskazał, iż zapis dotyczący planowania ferii zimowych nie mógł się znaleźć w planie pomocy dziecku, bowiem wychowanka przebywała w mow i nie było wiadomo, kiedy otrzyma zgodę na przyjazd do Placówki. Niemniej brała udział w wypoczynku zimowym wraz ze swoim rodzeństwem **/akta kontroli str. 179-180/**. Wyjaśniając braki wpisów w planie pomocy wychowanki ujętej w Wykazie dzieci pod poz. 8, Dyrektor poinformował, iż mimo, że nie były one ujęte, to wychowanka brała udział w zaplanowanym w Domu wypoczynku letnim i zimowym/**akta kontroli str. 177/**.

Analiza dokumentacji wychowanków, w tym kart pobytu, wykazała, iż działania w powyższym zakresie w odniesieniu do wychowanków były podejmowane. Niemniej wskazać należy, iż plan pomocy dziecku stanowi podstawowy dokument, na podstawie którego prowadzona jest praca opiekuńczo-wychowawcza. Tym samym dokonując jego modyfikacji należy uwzględniać wszystkie wskazania w zakresie modyfikacji, ujęte podczas oceny. Powyższe szczegółowo omówiono z Dyrektorem Domu w ramach bieżącego instruktażu.

Stwierdzono, iż planach wychowanki ujętej w Wykazie dzieci pod poz. 3, która w br. osiągnie pełnoletniość, nie uwzględniano działań związanych z procesem usamodzielnienia, do czego oblige § 15 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia tj. opracowania IPU/**akta kontroli str. 137-145/**. Dyrektor w pisemnych wyjaśnieniach wskazał, iż wychowanka trafiła do Placówki po ukończeniu 17 r.ż., kiedy to już miała wyznaczonego opiekuna, a wychowawca podczas posiedzenia zespołu nie posiadał jeszcze wszystkich informacji o dziecku, dlatego też nie ujął tej kwestii w planie. W ramach bieżącego instruktażu wskazano Dyrektorowi, że w przypadku wychowanków, którzy zbliżają się do ukończenia 17 bądź 18 roku życia, opracowując plan bądź jego modyfikację, należy uwzględniać w działania związane z przygotowaniem do usamodzielnienia, o których mowa w ustawie wrispz.

Plany pomocy, co do zasady, były spójne z diagnozami psychofizycznymi oraz opiniami/orzeczeniami poradni psychologiczno-pedagogicznych, gdyż zawierały ujęte w nich wskazania.

Zgodnie z § 15 ust. 4 plan pomocy opracowywany jest m.in. na podstawie analizy potrzeb dziecka w sferze opiekuńczej, rozwojowej, emocjonalnej, więzi z rodziną, relacji społecznych i funkcjonowania w grupie i środowisku rówieśniczym i szkolnym oraz rozwoju edukacyjnego dziecka. Analiza planów wychowanków, których dokumentację poddano kontroli wykazała, iż wyodrębniono w nich tożsame cele długoterminowe, dla każdego wychowanka tj. : *„realizacja obowiązku szkolnego w (tu wskazywano klasę, do której uczęszcza dziecko), kontakt z rodziną naturalna i osobami bliskimi dziecku, rozwijanie umiejętności życiowych, stabilizacja emocjonalna, poczucie wartości, zdrowie”*. Nie wyodrębniono celów w zakresie sfer: opiekuńczej, rozwojowej, relacji społecznych i funkcjonowania w grupie i środowisku rówieśniczym i szkolnym. Dyrektor wyjaśniając powyższe wskazał, że *„(...)wychowawca podczas posiedzenia zespołu na podstawie narzędzia pod nazwą analiza mocnych stron i potrzeb (które znajduje się w dokumentacji dziecka) dokonuje analizy mocnych stron i potrzeb dziecka w sferze opiekuńczej, rozwojowej, emocjonalnej, więzi z rodziną, relacji społecznych i funkcjonowania w grupie i środowisku rówieśniczym i szkolnym. Wpływ sytuacji kryzysowej w rodzinie na rozwój dziecka i jego funkcjonowanie w placówce opiekuńczo-wychowawczej znajduje odzwierciedlenie w dokumencie dostępnym w dokumentacji dzieci pod nazwą analiza przyczyn kryzysu. (...). Cytowany przepis mówi o tym, na podstawie czego opracowuje się założenia planu pomocy (diagnoza, dokumenty wymienione w § 8 rozporządzenia oraz analiza wymienionych obszarów) nie wskazuje jednak na to, że każdy obszar poddany analizie, wymieniony w przepisie, wymaga zaplanowania celu w planie pomocy dziecku” / akta kontroli str. 181-182/*. Analiza dokumentacji przedłożonej kontrolującym, o której mowa powyżej, dotyczącej przyczyn kryzysu w rodzinie oraz mocnych stron i potrzeb wychowanków, stanowiącej akta kontroli **str. 183-214**, tj. potwierdziła powyższe, w związku z czym kontrolujący przyjęli wyjaśnienia Dyrektora.

Stwierdzono także brak precyzji w określaniu terminów w planach pomocy, bowiem nie zawsze były konkretnie określone, formułowano je zbyt ogólnie. W ocenie kontrolujących stosowanie przy określaniu terminów takich sformułowań jak np. *stale, w miarę potrzeb*, jest niewłaściwe. Należy określać terminy w taki sposób, by realizacja działań i osiąganie celów były mierzalne, co w efekcie wpłynąć może na osiąganie lepszych rezultatów pracy z wychowankiem.

W planach wychowanków uwzględniano kwestię podtrzymywania kontaktów z rodziną oraz osobami bliskimi, w tym również rozwoju pasji i zainteresowań dzieci. Niemniej niektóre cele oraz działania, uwzględniane w planach pomocy, nie zawsze były zindywidualizowane i doprecyzowane. Wskazać bowiem należy, że zindywidualizowanie i doprecyzowanie celów oraz

działań w planach do bieżących potrzeb dzieci, pozwoli na udzielanie im jak najbardziej adekwatnej pomocy i wsparcia. Powyższe szczegółowo omówiono z Dyrektorem w ramach bieżącego instruktażu.

Realizację działań ujętych w planach pomocy dokumentowano m.in. w zeszycie dotyczącym kontaktów z wychowawcami, dokumentacji indywidualnej podopiecznych, znajdującej się w teczkach prowadzonych przez wychowawców odpowiadających za proces wychowawczy dziecka. Ponadto kwestię realizacji kontaktów z rodziną/osobami bliskimi potwierdzały oświadczenia osób przejmujących opiekę nad dzieckiem **/akta kontroli str. 336-339/**.

▪ **prowadzenie kart udziału w zajęciach specjalistycznych oraz sporządzanie arkuszy badań i obserwacji**

Ustalono, że w myśl § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia, psycholog sporządzał karty udziału w zajęciach dzieciom, które obejmował swoim wsparciem. Karty te, zgodnie z obowiązującymi przepisami, zawierały opis przebiegu zajęć **/akta kontroli str. 215-219/**.

Ponadto, w myśl § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia psycholog prowadził dla każdego wychowanka, którego dokumentację poddano analizie, arkusz badań i obserwacji psychologicznych **/akta kontroli str. 220-223/**.

Dokumentacja prowadzona przez psychologa odzwierciedlała m.in. prowadzoną pracę wychowawczą w Placówce oraz realizację przez Jednostkę działań w zakresie objęcia dzieci wsparciem specjalistycznym.

▪ **prowadzenie kart pobytu**

Zgodnie z § 17 ust. 1 rozporządzenia, każdemu dziecku w Placówce prowadzi się kartę pobytu, która w myśl § 17 ust. 4 rozporządzenia, powinna być uzupełniana nie rzadziej niż co miesiąc. Ustalono, iż w Jednostce, każdemu z wychowanków, którego dokumentację badano, sporządzano karty pobytu, zawierające, co do zasady, elementy, określone w § 17 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia.

Analiza wpisów dokonywanych w kartach pobytu dzieci, których dokumentację poddano kontroli wykazała, iż brak było w nich informacji w zakresie:

- samowolnego opuszczania Placówki (dotyczy kart za okres: I-XII 2024, I 2025 – w przypadku wychowanka ujętego w Wykazie dzieci pod poz. 2, XII 2024, I 2025– wychowanka ujęta w Wykazie dzieci pod poz. 3, I-XII 2024, I 2025 – wychowanka ujęta w Wykazie dzieci pod poz. 8, I-VIII, X-XII 2024, I 2025 - wychowanek ujęty w Wykazie dzieci pod poz. 10),
- leków podawanych dziecku (dotyczy kart pobytu: VI-XII 2024, I 2025 – wychowanek ujęty w Wykazie dzieci pod poz. 1, I, III-XII 2024- wychowanka ujęta w Wykazie dzieci pod poz. 8, II-IX, XI-XII 2024 – wychowanek ujęty w Wykazie dzieci pod poz. 10),
- pobytów dziecka w szpitalu, w tym w szpitalu psychiatrycznym (za okres: I-XII 2024, I 2025 - wychowanek ujęty w Wykazie dzieci pod poz. 1, I 2025 – w przypadku wychowanki ujętej w Wykazie dzieci pod poz. 2, I-XII 2024, I 2025 - wychowanka ujęta w Wykazie dzieci pod poz. 8, I-IX, XI-XII 2024, I 2025 - wychowanek ujęty w Wykazie dzieci pod poz. 10. **/akta kontroli str. 224-331/**.

Dyrektor wyjaśniając powyższe poinformował, iż informacje we wskazanych powyżej obszarach nie zostały ujęte, bowiem nie miały one miejsca, a tym samym wychowawcy uznali, iż nie należy tego odnotowywać **/akta kontroli str. 332-333/**.

W ocenie kontrolujących brak informacji, czy dana sytuacja miała miejsce, bądź też nie, ma istotne znaczenie w odniesieniu do podejmowanych wobec wychowanka oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych. Nie można także jednoznacznie stwierdzić, czy w danym obszarze funkcjonowania dziecka nic się nie zadziało, czy też brak wpisów był wynikiem przeoczenia wychowawcy prowadzącego dokumentację wychowanka. Wskazać przy tym należy, że brak wpisów we wszystkich obszarach uniemożliwia dokonanie całościowego wglądu w funkcjonowanie dziecka w Placówce. Karta pobytu dziecka jest bowiem podstawowym dokumentem odzwierciedlającym całokształt sytuacji wychowanka, jego funkcjonowania i podejmowanych wobec niego działań. Przyczyną powstania uchybienia jest niewłaściwie przyjęty sposób prowadzenia dokumentacji przez wychowawców oraz niewystarczający nadzór Dyrektora w tym zakresie. Poza brakiem danych w zakresie bieżącego funkcjonowania dziecka, nie stwierdzono innych skutków powyższego uchybienia.

Analiza kart pobytu wykazała, że zawierane w nich informacje co do zasady odzwierciedlały sytuację i podejmowane wobec niego oddziaływania opiekuńczo-wychowawcze oraz potwierdzały realizację działań ujętych w planach pomocy. Niemniej zdarzało się, iż w kartach wpisy były zdawkowe, nie zawierały opisu np. w obszarze współpracy wskazywano „*rozmowa osobista z kuratorem*” – brak informacji dotyczących jej przebiegu/poczynionych ustaleń. W ramach bieżącego instruktażu omówiono z Dyrektorem konieczność rzetelniejszego uzupełniania kart pobytu.

Jednym z obszarów uwzględnianych w karcie pobytu jest opis relacji dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi dziecku. Dyrektor w pisemnej informacji, stanowiącej **akta kontroli str. 335** wskazał, że w Jednostce umożliwia się wychowankom systematyczny kontakt z rodziną i osobami bliskimi, jeśli nie ma w tym zakresie ograniczeń m.in. ze strony sądu. Kontakty odbywają się zarówno na terenie Placówki oraz w miejscach wskazanych przez rodzinę, osobiście jak i za pośrednictwem telefonu, komputera, poczty tradycyjnej. Osoby bliskie dziecku biorą też udział w uroczystościach np. urodziny, bierzmowanie. Dzieci podczas rozmów z zespołem inspektorów również potwierdziły, że Placówka umożliwia im kontakty z rodziną i osobami bliskimi.

Z informacji przedłożonej przez Dyrektora wynika, że wychowanki ujęte w Wykazie dzieci pod poz. 3 i 4, umieszczone w Jednostce 18 listopada 2024 r., zostały rozdzielone z siostrą, która została umieszczona w innej placówce oprowadzonej przez TND W Mrągowie w dniu 05 sierpnia 2024 r. Dzieci nie zostały umieszczone w placówce, w której wcześniej przebywała ich siostra, z uwagi na brak wolnych miejsc. Wychowanki pozostają ze sobą w stałym kontakcie /**akta kontroli str. 335/**.

▪ **dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka**

W Placówce, zgodnie z zapisami art. 135 ustawy wrispz, działał zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Przepisy art. 138 ust. 1 powyższej ustawy wskazują, iż zespół dokonuje okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż co pół roku, a w przypadku dziecka w wieku poniżej 3 roku życia, nie rzadziej niż co 3 miesiące.

Z informacji przedłożonej przez Dyrektora /**akta kontroli str. 88-93/** wynika, iż w badanym okresie posiedzenia zespołu odbyły się w następujących terminach: 09 kwietnia 2024 r., 03 października 2024 r. (posiedzenia zespołów dotyczące wszystkich dzieci) oraz 03 grudnia 2024 r. (zespół w sprawie przyjęcia wychowanki ujętej w Wykazie dzieci pod poz. 3). Powyższe wskazuje na dokonywanie oceny okresowej terminowo, tj. nie rzadziej niż co pół roku

Przebieg posiedzeń dokumentowano w arkuszach pn. *Protokół z posiedzenia zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka*, w którym uwzględniano wszystkie elementy ujęte w art. 136 pkt 5 ustawy wrispz **/akta kontroli str. 340-364/**.

Osobowy skład zespołu określają przepisy art. 137 ustawy wrispz. Stwierdzono, iż w badanym okresie w posiedzeniach zespołu nie uczestniczył zatrudniony w Placówce psycholog **/akta kontroli str. 340-364/**. Dyrektor wyjaśniając powyższe wskazał, iż psycholog jest zatrudniony na podstawie umowy zlecenia, w ramach której realizuje od 8 do 10 godzin zajęć indywidualnych z dziećmi tygodniowo, wynikających z potrzeb wychowanków. Wskazał przy tym, iż „(...) nie wystarcza więc już czasu aby uczestniczyć w spotkaniach zespołów, tym bardziej, że psycholog pracuje również w innych jednostkach. Wszelkie sprawy dzieci będące przedmiotem posiedzenia zespołów dotyczące działań psychologa były konsultowane przez niego z wychowawcami kierującymi procesem wychowawczym dzieci. Wychowawcy ci byli obecni na posiedzeniach zespołów. Jeżeli udział psychologa w kolejnych posiedzeniach zespołu nie będzie możliwy, będzie on potwierdzał na egzemplarzu protokołu z posiedzenia zespołu do spraw oceny sytuacji dziecka fakt konsultowania działań dotyczących dziecka z wychowawcą kierującym procesem wychowawczym” **/akta kontroli str. 365-366/**. Kwestie dotyczące konsultowania spraw wychowanków przez psychologa z wychowawcami (będące przedmiotem posiedzenia zespołów) nie znalazły potwierdzenia w dokumentacji przedłożonej kontrolującym. W toku kontroli zespół inspektorów nie stwierdził skutku powyższego uchybienia. Podczas rozmów z Dyrektorem wskazano na istotę udziału psychologa w ocenie sytuacji podopiecznych, a także na możliwość wykorzystania środków porozumiewania się na odległość przy przeprowadzaniu oceny, na co wskazują przepisy art. 7a ustawy wrispz, co w sytuacjach, kiedy udział osobisty psychologa jest niemożliwy, pozwoliłoby na zapewnienie pełnego składu osobowego.

Przepisy art. 4a ustawy wrispz wskazują, iż podmioty realizujące zadania z niej wynikające, w szczególności dokonując oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, są obowiązane do wysłuchania dziecka, jeżeli jego wiek i stopień dojrzałości na to pozwalają, oraz stosownie do okoliczności uwzględniają jego zdanie. W dokumentacji dzieci, przedłożonej kontrolującym, nie znaleziono potwierdzenia, że dokonując oceny sytuacji dziecka wysłuchiowano wychowanków. Dyrektor poproszony o wyjaśnienie powyższego poinformował, że: „(...) wszystkie dzieci są wysłuchiwane przed posiedzeniem zespołu do spraw oceny sytuacji dziecka. Z dzieckiem rozmawia się o realizacji planu pomocy z poprzedniego półrocza oraz projektowanych działaniach wobec niego, które będą przedmiotem ustaleń na najbliższym posiedzeniu zespołu. Często podczas posiedzeń zespołu do spraw oceny sytuacji dziecka pojawiają się nowe okoliczności, informacje dotyczące dziecka. W gronie osób uprawnionych do podejmowania decyzji w sprawie dziecka po ewentualnym uwzględnieniu tych nowych okoliczności powstaje plan pomocy dziecku, który w formie odpowiedniego dokumentu sporządza wychowawca kierujący procesem wychowawczym. Po skonstruowaniu planu pomocy wychowawca informuje dziecko o działaniach wynikających z planu. Wówczas dziecko podpisuje stosowne oświadczenie” **/akta kontroli str. 372-373/**.

Analiza oświadczeń przedłożonych kontrolującym wykazała, iż zawierały tylko informację, że wychowankowie byli zapoznawani z ustaleniami zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Powyższe potwierdziły także dzieci w rozmowach z zespołem inspektorów. W przedłożonej dokumentacji nie znaleziono jednak dowodu potwierdzającego wyjaśnienia Dyrektora, odnośnie wysłuchania dzieci przed posiedzeniem zespołu. W opinii kontrolujących

przy dokonywaniu oceny jego sytuacji należy dokumentować **nie tylko sam fakt zapoznania dziecka z ustaleniami zespołu, ale także fakt jego wysłuchania w związku z dokonywaną oceną**, np. poprzez umieszczenie odpowiedniej adnotacji w karcie pobytu.

c. planowanie pracy z wychowankiem usamodzielnianym

W myśl art. 145 ust. 2 ustawy wrispsz osoba usamodzielniana, co najmniej rok przed osiągnięciem pełnoletności, wskazuje osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia oraz przedstawia pisemną zgodę tej osoby. Ponadto, stosownie do zapisów art. 145 ust. 4 ustawy wrispsz, osoba usamodzielniana, wraz z opiekunem usamodzielnienia, co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez nią pełnoletności, opracowuje indywidualny program usamodzielnienia, który następnie jest zatwierdzany przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

Poddana analizie dokumentacja wychowanki ujętej w Wykazie dzieci pod poz. 3, która w bieżącym roku ukończy 18 lat wykazała, że przybywszy z rodzinnej pieczy zastępczej do Placówki miała już wyznaczonego opiekuna usamodzielnienia **/akta kontroli str. 179/**. Ponadto stwierdzono, iż w jej planie pomocy nie uwzględniono działań związanych z opracowaniem IPU, co szczegółowo opisano na str. 11 wystąpienia.

5. Jakość opieki zapewnianej przez Placówkę w ocenie dzieci

W celu zbadania jakości opieki zapewnianej przez kadrę Placówki w ocenie dzieci, zespół inspektorów dniami 18, 19 i 20 lutego 2024 r. przeprowadził indywidualne rozmowy z 7 wychowankami, którzy byli obecni w Jednostce i wyrazili na to zgodę. Wyniki przeprowadzonych rozmów stanowią **akta kontroli str. 374-380**.

Podczas rozmów z kontrolującymi, wszyscy wychowankowie poinformowali, iż umożliwia im się kontakt z rodziną lub osobami bliskimi. Zapytani na czyją pomoc mogą liczyć, wskazywali wychowawców. Sprawowaną opiekę w Domu oceniali pozytywnie, przyznali, iż ich potrzeby są zaspokajane. Wszyscy jednogłośnie potwierdzili, że w Placówce czują się bezpiecznie. Niemniej jedno z dzieci poinformowało, iż w domu jeden z wychowawców przejawia zachowania mogące naruszać godność wychowanków

.....

Wychowawca, będący jednocześnie liderem w Jednostce, w wyjaśnieniach przyjętych do protokołu, stanowiących **akta kontroli str. 381.**, dotyczących ww. sytuacji, wskazał, iż

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Dyrektor poproszony o wyjaśnienie powyższego poinformował, iż

.....

...../akta kontroli str. 382-385/. Powyższe wyjaśnienia znalazły potwierdzenie w dokumentacji przedłożonej kontrolującym.

Na pytanie zespołu inspektorów, czy w Placówce podejmowane są działania mające na celu realizację planu pomocy dziecku, 3 wychowanków udzieliło odpowiedzi twierdzącej, 3 stwierdziło, że nie wie, 1 natomiast poinformował, iż realizuje indywidualny program usamodzielnienia. Ponadto, odpowiadając na pytanie czy zostałeś/eś zapoznany z wnioskami zespołu do spraw okresowej sytuacji dziecka i udzielono Ci wyjaśnień w tym zakresie 5 dzieci odpowiedziało, że tak, natomiast 1 wskazało, iż go to nie dotyczy, 1 natomiast, że jest tu jeszcze zbyt krótko.

Z uwagi na powyższe, zespół inspektorów, w ramach bieżącego instruktażu, wskazał Dyrektorowi, aby podczas rozmów z dziećmi omawiać i przypominać im kwestie ujęte w planach pomocy.

6. Pozostałe ustalenia

W dniu 18 lutego 2025 r. zespół inspektorów przeprowadził oględziny pomieszczeń Placówki. Protokół z dokonanych ustaleń, stanowi **akta kontroli str. 386-387**.

W toku oględzin stwierdzono, że Placówka mieści się w wolnostojącym dwukondygnacyjnym budynku przy ul. Spacerowej 3a i składa się z:

- na parterze budynku:
 - 1 pokoju 3-osobowego,
 - pokoju wychowawców,
 - łazienki z wc, prysznicem i umywalką,
 - salonu (stanowiącego miejsce spotkań i wypoczynku) z aneksem kuchennym i jadalnią, gdzie znajduje się m.in. : kanapa, telewizor, komoda, stół z krzesłami, sprzęt AGD, naczynia i meble kuchenne. W aneksie kuchennym zapewniono odpowiednie warunki do przechowywania i obróbki żywności oraz przygotowywania posiłków. W zabudowie kuchennej wygospodarowano miejsce na pralkę,
 - magazynu żywnościowego, w którym przechowywane są m.in. zapasy żywności oraz leki,
 - kotłowni, gdzie znajduje się również magazyn, w którym jest m.in. pralka,
 - korytarza z szafami, gdzie przechowywane są m.in. przybory szkolne,
 - wiatrołapu, w którym znajdują się szafki do przechowywania odzieży wierzchniej oraz

obuwia;

▪ na I piętrze:

- 6 pokoi mieszkalnych 2-osobowych,
- salonu stanowiącego miejsce spotkań i wypoczynku, wyposażonego w 2 sofy, witrynę, komodę telewizor,
- 2 łazienek, w każdej znajduje się: prysznic, 2 umywalki, wc,
- wc z umywalką.

W Placówce umożliwiono wychowankom korzystanie z łazienek w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny.

Stwierdzono, iż wszyscy wychowankowie, w tym przebywający na co dzień w placówkach, o których mowa w art. 95 ust. 3a ustawy wrispz (ujęci w Wykazie dzieci) mają swoje łóżka, oraz przestrzeń do użytkowania, miejsce do przechowywania odzieży i miejsce do nauki. Pomieszczenia są właściwie oświetlone a ich powierzchnia zapewnia swobodne korzystanie z wyposażenia.

Budynek, w którym znajduje się Placówka usytuowany jest na dużej, ogrodzonej nieruchomości gruntowej. Teren jest zagospodarowany w sposób umożliwiający wychowankom wypoczynek na świeżym powietrzu, w sprzyjającym otoczeniu.

Placówka posiada warunki lokalowe zgodne z obowiązującymi standardami, określonymi w § 18 ust. 3 pkt 1-5 rozporządzenia.

7. Uwagi i wnioski

Placówka, poza stwierdzonymi nieprawidłowościami i uchybieniami, co do zasady realizowała działania opiekuńczo-wychowawcze, które odpowiadały problemom zidentyfikowanym w diagnozach psychofizycznych dzieci i opracowanym planom pomocy dzieciom. Dokumentacja czworga wychowanków, którą poddano analizie, pozwala stwierdzić, że wychowawcy, kierujący ich procesem opiekuńczo-wychowawczym, podejmowali działania mające na celu realizację planów pomocy dzieci.

7. Zalecenia pokontrolne

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami i nieprawidłowością, działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy wrispz, wnoszę o podjęcie przez Dyrektora, jako osobę odpowiedzialną za ich powstanie stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

- 1. Uwzględnić w diagnozie psychofizycznej wskazania dotyczące przygotowania dziecka do usamodzielnienia, stosownie § 14 ust. 4 pkt 5 rozporządzenia.**
- 2. Plan pomocy dziecku sporządzać i realizować we współpracy z asystentem rodziny, a w przypadku , gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy wrispz.**
- 3. W karcie pobytu dziecka ujmować informacje we wszystkich obszarach wskazanych w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia.**
- 4. Okresowej oceny sytuacji dziecka dokonywać z udziałem wszystkich osób, wskazanych w art. 137 ust. 1 pkt 2 ustawy wrispz, również z wykorzystaniem narzędzi, o których mowa w art. 7a ustawy wrispz.**

5. Wdrożyć informacje i pouczenia przekazane w formie instruktażu w bieżącą pracę Jednostki.

Kontrolowanej Jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych na zasadach określonych w art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego wraz z zaleceniami. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa prawna:

- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. 2015 poz. 1477).

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Piotr Duda

ZASTĘPCA DYREKTORA

Wydziału Polityki Społecznej

Agnieszka Brzozowska - *główny specjalista*

Katarzyna Henryka Stefanowska - *główny specjalista*